

af disse var den endnu fungerende Præst i Upernivik Tobias Mørch, der præstevedes i 1874 (jfr. Meddelelse herom i Ministerialtidende B. for 1874, pag. 301 ff.). Senere have saadanne Præstevielser fundet Sted 1883 (Jens Chemnitz og Lars Berthelsen), 1889 (Andreas Hansen), 1902 (Elias Petersen) og 1904 (Christian Rosing). Om nu end, som bemærket, Kommissionsbetænkningens varme anbefaling af Tanken om Indførelse af en grønlandsk Præstestand navnlig har haft nogen Indflydelse, kunne de saaledes stedfundne Præstevielser af Grønlandere dog ikke betragtes som Udslag af en systematisk Stræben henimod Skabelsen af en saadan Præstestand. De have mere Karakteren af en Række spredte Undtagelsestilfælde, ligesom der heller ikke har været fastsat nogen fælles Plan for de paagældendes Uddannelse. Bestemmelse herom er truffet i hvert enkelt Tilfælde, og baade Uddannelsen og selve Præstevielsen er foregaaet her i Landet, dog med en enkelt Undtagelse, nemlig den i 1902 ordinerede Overkateket Elias Petersen. Han havde vel opholdt sig her i Landet til Uddannelse; men dette laa længere tilbage i Tiden, og hans Ordination foregik i Grønland ved en dertil udsendt, af Biskoppen bemyndiget Præst.

Den af Kommissionen anbefalede Omdannelse af Seminarierne i Grønland til ogsaa at være Præsteskoler har derfor hidtil ikke fundet Sted, ligesom den i Forbindelse hermed staaende „Fællesskole“ hidindtil heller ikke er bleven oprettet. Der er dog i afvigte Sommer af Inspektøren for Sydgrønland i Forening med Seminarieforstanderen ved Godthaab indgivet Forslag til Indenrigsministeriet og Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet om Oprettelse ved Godthaab af en Skole af lignende Art.

Lige saa lidt er der hidtil foretaget noget i Retning af at gennemføre Kommissionens Forslag om Grønlands Deling i et større Antal Overkateket-Distrikter, hvert med sin indfødte (præstevede eller ikke præstevede) Overkateket som Menighedsforstander, og samtidig Indskrænkning af de danske Præsters Tal. I Missionariats-Inddelingen er der kun foretaget de foran angivne mindre Forandringer, og de efter Kommissionsbetænkningen indførte Overkateketer (tidligere kaldede Kateketformænd) have, bortset fra de enkelte, der have modtaget Præstevielse, ikke selvstændige Beføjelser som Menighedsforstandere. De fungere endnu væsentlig kun som Missionærernes underordnede Med-

hjælpere i Kirke- og Skolegerningen samt ved Tilsynet med Kateketerne, ligesom de heller ikke erholde nogen anden Uddannelse end den almindelige paa Seminarierne givne Uddannelse til Kateketer, blandt hvilke de udnævnes. Ogsaa i denne Henseende foreligger der Forslag fra Missionærerne i Grønland om Ændringer, sigtende til at hæve ogsaa de ikke præstevede Overkateketers Stilling.

Idet Ministeriet efter disse indledende Bemærkninger, der sigte til at klargøre den foreliggende Situation i dens historiske Sammenhæng, vender sig til selve det fremsatte Lovforslag, skal man forudskikke den almindelige Bemærkning, at man, da det var blevet Ministeriet klart, at det nu ikke længere kunde opsættes at skride til Indførelse af Reformen i den grønlandske Missions Virksomhed, hvis denne skulde kunne virke med Kraft for sit Formaal, Grønlandernes aandelige Vel, ikke fandt det stemmende med Nutidens Forhold at følge den hidtil brugte Fremgangsmaade, at Lovgivningsmagten alene kom til at beskæftige sig med disse Forhold paa den mere indirekte Maade gennem Finanslovene. Man maatte finde det rigtigst, at Lovgivningsmagten, i det Omfang hvori dette overhovedet var muligt, direkte kom til at tage Bestemmelse i Sagen, og med dette Hensyn for Øje har man udarbejdet det foreliggende Lovforslag, der gaar ud paa at lovfæste Rammerne for den danske Stats Virksomhed til Fremme af Kirke- og Skolevæsen i Grønland i saa stort Omfang, som man maa anse det for at være foreneligt med den Bevægelighed, som altid maa ønskes hos Administrationen paa dette Omraade.

Med Hensyn til Forslagets enkelte Bestemmelser bemærkes følgende:

Til I.

Bestyrelse og Tilsyn.

Til § 1.

Naar det i Paragraffens 1ste Stykke siges, at det grønlandske Kirke- og Skolevæsen staaer under *umiddelbar Ledelse* af Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet, sigtes hermed til, at Ministeriet, efterat det kgl. Missionskollegium, som ovenfor omtalt, i 1859 er blevet ophævet, selv umiddelbart har draget Omsorg for alt, Missionen vedrørende. Samtlige An-